

ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ και ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Επεξήγηση των όρων που χρησιμοποιούνται	2
ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ	5
Δικαιούχοι	5
Προϋποθέσεις	5
Περίοδος πληρωμής	5
Επανάκτηση του δικαιώματος πληρωμής	6
Το ύψος του επιδόματος	6
Διαβήματα αιτητή	7
Προθεσμία υποβολής της αίτησης	7
Τρόπος πληρωμής	7
Στέρηση του δικαιώματος για πληρωμή	8
Διπλά δικαιώματα	8
Προσφυγές	8
ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ	9
Δικαιούχοι	9
Προϋποθέσεις	9
Το ύψος της σύνταξης	10
Περίοδος πληρωμής	11
Τρόπος πληρωμής	11
Διαβήματα αιτητή	11
Προθεσμία υποβολής της αίτησης	11
Στέρηση δικαιώματος	12
Δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	12
Διπλά δικαιώματα	12
Προσφυγές	12

Επεξήγηση των όρων που χρησιμοποιούνται

Ασφαλιστές αποδοχές:

Το ποσό των αποδοχών του ασφαλισμένου αναφορικά με το οποίο είναι καταβλητέες οι εισφορές.

Ασφαλιστική μονάδα:

Το αποτέλεσμα που προκύπτει από την μετατροπή των πραγματικών και εξομοιούμενων ασφαλιστέων αποδοχών σε ασφαλιστικές μονάδες.

Βασικές ασφαλιστές αποδοχές:

Το ποσό ασφαλιστέων αποδοχών, το οποίο καθορίζεται κάθε έτος και αυξάνεται με διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου, που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το ποσοστό αύξησης του μέσου όρου των ασφαλιστέων αποδοχών κατά το προηγούμενο έτος εισφορών σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο αυτού έτος εισφορών.

Βασική Ασφάλιση:

Περιλαμβάνει τις ασφαλιστές αποδοχές κάθε χρόνου μέχρι του ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, δηλαδή μέχρι τη μια μονάδα.

Εβδομαδιαία αξία:

Η αποτίμηση της ασφαλιστικής μονάδας σε ασφαλιστές αποδοχές, με βάση το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Εξαρτώμενο ασφαλισμένου:

- Η σύζυγός του, με την οποία συζεί ή την οποία συντηρεί. Σε περίπτωση που η σύζυγος εργάζεται, εάν η παροχή αφορά σύνταξη γήρατος, ανικανότητας ή αναπηρίας με ουσιαστικό χρόνο από 1.1.2013, δεν δίνεται αύξηση εξαρτώμενης συζύγου,
- Παιδί ηλικίας κάτω των 15 ετών,
- Άγαμη κόρη ηλικίας μεταξύ 15 και 23 ετών, η οποία τυγχάνει τακτικής εκπαίδευσης,
- Άγαμος γιος ηλικίας μεταξύ 15 και 25 ετών, ο οποίος υπηρετεί τη θητεία του στην Εθνική Φρουρά ή τυγχάνει τακτικής εκπαίδευσης,
- Παιδί, ανεξάρτητα από ηλικία, το οποίο είναι μόνιμα ανίκανο για αυτοσυντήρηση,
- Ο ανίκανος για εργασία σύζυγος, ο οποίος συντηρείται από τη σύζυγό του,

- Ο γονέας του, ο οποίος είναι ανίκανος για εργασία και συντηρείται από τον/την ασφαλισμένο/η,
- Ο ανήλικος νεότερος αδελφός ή αδελφή του, αν συντηρείται από τον/την ασφαλισμένο/η.

Εξομοιούμενη ασφάλιση:

Ασφαλιστές αποδοχές για τις οποίες ο ασφαλισμένος δεν έχει υποχρέωση καταβολής εισφορών:

- για οποιαδήποτε περίοδο τακτικής φοίτησης σε εκπαιδευτικό ίδρυμα μετά το 16ο έτος της ηλικίας του,
- για περιόδους θητείας στην Εθνική Φρουρά,
- για περιόδους που λαμβάνει επίδομα ασθενείας, ανεργίας, μητρότητας, σωματικής βλάβης, ή σύνταξη ανικανότητας από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
- για την περίοδο που απουσιάζει από την εργασία του με γονική άδεια.

Κατά τον υπολογισμό του δικαιώματος και του ύψους της σύνταξης γήρατος και της σύνταξης χρείας για θάνατο ασφαλισμένου ο οποίος απεβίωσε κατά ή μετά τη συντάξιμη ηλικία, λαμβάνεται υπόψη εξομοιούμενη ασφάλιση τακτικής εκπαίδευσης, μόνο για περίοδο έξι ετών, δηλαδή μέχρι έξι ασφαλιστικές μονάδες. Τονίζεται ότι, στις περιπτώσεις των υπόλοιπων παροχών λαμβάνεται υπόψη όλη η περίοδος εξομοιούμενης ασφάλισης τακτικής εκπαίδευσης χωρίς περιορισμούς. Ασφαλισμένη γυναίκα, δικαιούται για σκοπούς απόκτησης δικαιώματος σε σύνταξη ή αύξηση του ποσού της σύνταξής της, για κάθε παιδί που έχει γεννήσει ή έχει υιοθετήσει, εξομοιούμενη ασφάλιση για χρονική περίοδο μέχρι και 156 εβδομάδες μέσα στο διάστημα των 12 χρόνων από τη γέννηση του κάθε παιδιού της για κάλυψη τυχόν κενών στην ασφάλισή της.

Έτος εισφορών:

Για τους μισθωτούς, των οποίων οι αποδοχές καθορίζονται πάνω σε μηνιαία βάση, σημαίνει ημερολογιακό έτος και για τους υπόλοιπους ασφαλισμένους σημαίνει περίοδο πενήντα δύο (52) ή πενήντα τριών (53) εβδομάδων, που αρχίζει την πρώτη Δευτέρα κάθε έτους και λήγει την Κυριακή πριν από την πρώτη Δευτέρα του επόμενου έτους.

Ουσιαστικός χρόνος:

Σε σχέση με οποιαδήποτε παροχή, σημαίνει την πρώτη ημέρα από την οποία ένα πρόσω-

πο θα δικαιούταν την παροχή, εάν υπέβαλλε αίτηση μέσα στην καθορισμένη για την παροχή αυτή προθεσμία.

Περίοδος αναφοράς:

Η περίοδος που αρχίζει στις 5.10.1964 ή εάν ο ασφαλισμένος συμπλήρωσε την ηλικία των 16 ετών μετά τις 3.10.1965, είναι η περίοδος που αρχίζει την πρώτη ημέρα του έτους εισφορών μέσα στο οποίο ο ασφαλισμένος συμπλήρωσε την ηλικία αυτή και λήγει την τελευταία εβδομάδα πριν από εκείνη η οποία περιλαμβάνει την ημερομηνία που αποκτά δικαίωμα σε σύνταξη (ουσιώδης χρόνος). Η πιο πάνω περίοδος αρχίζει στις 7 Ιανουαρίου 1957 ή την πρώτη ημέρα του έτους εισφορών μέσα στο οποίο ο ασφαλισμένος συμπλήρωσε την ηλικία των 16 ετών οποιαδήποτε από τις δύο ημερομηνίες είναι μεταγενέστερη για ασφαλισμένους οι οποίοι για να αποκτήσουν δικαίωμα σε σύνταξη χρειάζεται να συνυπολογιστούν περίοδοι ασφάλισης που πραγματοποιήθηκαν πριν από τις 5.10.1964, εάν ο αιτητής μόνο με τον συνυπολογισμό τους αποκτά δικαίωμα για την παροχή, ή αν ο συνυπολογισμός αυξάνει το ύψος της σύνταξης.

Περίοδος διακοπής της απασχόλησης:

Οποιοσδήποτε δύο ημέρες διακοπής της απασχόλησης, συναπτές ή μη, που εμπίπτουν σε μια περίοδο έξι συναπτών ημερών και οποιοσδήποτε τέτοιος περιόδους διακοπής της απασχόλησης μεταξύ των οποίων δεν παρεμβάλλεται χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δεκατριών εβδομάδων απασχόλησης.

Δηλαδή, όχι μόνο να περάσει ημερολογιακά χρονικό διάστημα τουλάχιστον 13 εβδομάδων, αλλά να υπάρξει και απασχόληση για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 13 εβδομάδων.

Πραγματική ασφάλιση:

Περιλαμβάνει όλες τις ασφαλιστέες αποδοχές για τις οποίες πληρώθηκαν εισφορές.

Πραγματική βασική ασφάλιση:

Αναφέρεται στις ασφαλιστέες αποδοχές κάθε χρόνου αναφορικά με τις οποίες έχουν καταβληθεί εισφορές μέχρι του ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Συμπληρωματική ασφάλιση:

Περιλαμβάνει τις ασφαλιστέες αποδοχές κάθε χρόνου πέρα από το ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Σχετικό έτος εισφορών:

Σε σχέση με παροχή, σημαίνει το τελευταίο έτος εισφορών πριν από το έτος παροχών που περιλαμβάνει την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να ικανοποιούνται οι σχετικές με την παροχή ασφαλιστικές προϋποθέσεις (δηλαδή για το πρώτο εξάμηνο του 2014 σχετικό έτος εισφορών είναι το 2012 και για το δεύτερο εξάμηνο του 2014 σχετικό έτος εισφορών είναι το 2013).

ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Δικαιούχοι

Επίδομα ασθένειας δικαιούνται οι ασφαλισμένοι μισθωτοί και οι αυτοτελώς εργαζόμενοι, καθώς και οι προαιρετικά ασφαλισμένοι που εργάζονται στην υπηρεσία Κύριου εργοδότη στο εξωτερικό. Ασφαλισμένοι που είναι ηλικίας κάτω των 16 ετών ή πέραν των 63 ετών δεν δικαιούνται επίδομα. Το όριο των 63 ετών παρατείνεται μέχρι το 65ο έτος της ηλικίας, αν ο ασφαλισμένος δεν δικαιούται σύνταξη γήρατος.

Προϋποθέσεις

Οι προϋποθέσεις για την πληρωμή του επιδόματος ασθένειας είναι, ο ασφαλισμένος:

- να μην εργάζεται λόγω ασθένειας και να μην πληρώνεται ολόκληρο τον μισθό/ημερομίσθιο από τον εργοδότη του για την περίοδο της ασθένειάς του,
- να έχει πραγματική ασφάλιση ίση τουλάχιστον με το 0,50 της ασφαλιστικής μονάδας και να έχουν παρέλθει τουλάχιστον είκοσι έξι (26) εβδομάδες από την εβδομάδα έναρξης της ασφάλισής του, και
- να έχει πραγματική ή εξομοιούμενη ασφάλιση ίση τουλάχιστον με το 0,39 της ασφαλιστικής μονάδας μέσα στο σχετικό έτος εισφορών.

Περίοδος πληρωμής

Σε περίπτωση μισθωτού, το επίδομα ασθένειας αρχίζει να πληρώνεται από την τέταρτη ημέρα της απουσίας από την εργασία του λόγω ασθένειας και σε περίπτωση αυτοτελώς εργαζομένου όταν περάσουν οι πρώτες εννέα ημέρες της ασθένειας. Όταν όμως ο αυτοτελώς εργαζόμενος είναι ανίκανος για εργασία λόγω ατυχήματος ή εισαχθεί σε νοσοκομείο ή κλινική και παραμείνει για μία τουλάχιστον νύχτα, το επίδομα πληρώνεται από την τέταρτη ημέρα της ανικανότητας.

Το επίδομα ασθενείας καταβάλλεται για 156 τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες σε κάθε περίοδο διακοπής της απασχόλησης.

Η πληρωμή του επιδόματος μπορεί να παραταθεί για άλλες 156 εργάσιμες ημέρες μέσα στην ίδια περίοδο διακοπής της απασχόλησης, νοουμένου ότι ο ασφαλισμένος πληροί τις σχετικές ασφαλιστικές προϋποθέσεις για σύνταξη ανικανότητας, αλλά δεν προβλέπεται να παραμείνει μόνιμα ανίκανος για εργασία.

Επανάκτηση του δικαιώματος πληρωμής

Ασφαλισμένος που έχει πληρωθεί επίδομα ασθενείας για 156 ημέρες μπορεί να ξαναπάρει επίδομα εάν εργαστεί και καταβάλει εισφορές πάνω σε ασφαλιστέες αποδοχές που στο σύνολό τους δεν είναι λιγότερες από 26 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών και αν έχει απασχοληθεί για δεκατρείς (13) τουλάχιστον εβδομάδες από την τελευταία ημέρα που πήρε επίδομα ασθενείας.

Το ύψος του επιδόματος

Το ύψος του επιδόματος ασθενείας **καθορίζεται με βάση τον εβδομαδιαίο μέσο όρο των πραγματικών και εξομοιούμενων ασφαλιστέων αποδοχών του ασφαλισμένου μέσα στο σχετικό έτος εισφορών.**

Το επίδομα ασθενείας περιλαμβάνει βασικό επίδομα και συμπληρωματικό επίδομα. Το εβδομαδιαίο ποσό του βασικού επιδόματος είναι ίσο με το 60% της εβδομαδιαίας αξίας της ασφαλιστικής μονάδας του δικαιούχου μέσα στο σχετικό έτος εισφορών και αυξάνεται κατά 20% για τον/την εξαρτώμενο/η σύζυγο και κατά 10% για καθένα από τα παιδιά ή άλλα εξαρτώμενά του (ο ανώτατος αριθμός εξαρτώμενων παιδιών και άλλων εξαρτωμένων είναι δύο). Η αύξηση για τον/την εξαρτώμενο/η σύζυγο καταβάλλεται μόνο όταν οι αποδοχές τού/τής εξαρτώμενου/ης συζύγου από την απασχόλησή του/της ή το ύψος της παροχής που τυχόν να λαμβάνει ο/η εξαρτώμενος/η σύζυγος από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δεν υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί στην αύξηση του επιδόματος για εξαρτώμενα. Στην περίπτωση που δεν δίδεται αύξηση για σύζυγο, δίδεται 10% μέχρι 2 εξαρτώμενα. Σε περίπτωση που και οι δύο σύζυγοι δικαιούνται ταυτόχρονα παροχή, η αύξηση για τα εξαρτώμενα καταβάλλεται μόνο στον/στη σύζυγο που δικαιούται αύξηση παροχής σε μεγαλύτερο ύψος. Το εβδομαδιαίο ποσό του συμπληρωματικού επιδόματος είναι ίσο με 50% της εβδομαδιαίας αξίας της ασφαλιστικής μονάδας τού δικαιούχου που υπερβαίνει τις βασικές ασφαλιστέες αποδοχές, σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να πληρωθεί συμπληρωματικό επίδομα πιο ψηλό από το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Αν ο ασφαλισμένος λαμβάνει μέρος των απολαβών του από τον εργοδότη του για την περίοδο που δικαιούται επίδομα ασθενείας, το επίδομα μειώνεται έτσι που το ολικό ποσό των απολαβών του και του επιδόματος να μην υπερβαίνει τις κανονικές απολαβές του.

Διαβήματα αιτητή

Για να δικαιούται επίδομα ασθενείας ο ασφαλισμένος πρέπει **να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο** που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή από Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη ή μέσω του διαδικτύου. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από **πρωτότυπο** ιατρικό πιστοποιητικό στο οποίο να δηλώνεται η φύση της ασθένειας και η περίοδος ανικανότητας για εργασία, καθώς και από άλλα πρωτότυπα πιστοποιητικά και αποδεικτικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στο έντυπο της αίτησης. Η αίτηση, αφού συμπληρωθεί κατάλληλα από τον αιτητή και τον εργοδότη του, πρέπει να παραδοθεί σε οποιοδήποτε Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή σε Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη.

Προθεσμία υποβολής της αίτησης

Η αίτηση για επίδομα ασθενείας πρέπει να υποβληθεί **εντός 21 ημερών από την ημέρα που αρχίζει η ανικανότητα του αιτητή για εργασία**. Αν η αίτηση υποβληθεί εκπρόθεσμα, επίδομα πληρώνεται αναδρομικά μόνο για 21 ημέρες νοουμένου ότι συνεχίζει να υφίσταται η ασθένεια. Σε εξαιρετικές, όμως, περιπτώσεις όπου ο αιτητής θα αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, το επίδομα μπορεί να πληρωθεί αν η αίτηση υποβληθεί εντός δώδεκα μηνών από την ημέρα της έναρξης της ανικανότητας για εργασία.

Τρόπος πληρωμής

Το επίδομα ασθενείας καταβάλλεται κατά περιόδους μέσω εμβάσματος σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου.

Στέρηση του δικαιώματος για πληρωμή

Ο αιτητής στερείται του δικαιώματος για πληρωμή επιδόματος ασθενείας μέχρι έξι εβδομάδες εάν:

- η ανικανότητα του για εργασία προκλήθηκε από δική του υπαιτιότητα,
- εργάστηκε οποιαδήποτε ημέρα για την οποία απαιτεί πληρωμή επιδόματος ασθενείας,
- συμπεριφέρθηκε κατά τρόπο που πιθανόν να καθυστέρησε την ανάρρωσή του ή αδικαιολόγητα παρέλειψε να εξεταστεί από ιατρό ή από Ιατρικό Συμβούλιο ή να υποβληθεί σε θεραπεία.

Διπλά δικαιώματα

Σε περίπτωση που ασφαλισμένος δικαιούται ταυτόχρονα επίδομα ασθενείας και άλλη περιοδική παροχή από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, **λαμβάνει μόνο την πιο ψηλή παροχή.**

Αυτό δεν εφαρμόζεται όταν υπάρχει ταυτόχρονα δικαίωμα σε επίδομα ασθενείας και σε σύνταξη χρείας, ή σε επίδομα αγνοουμένου. Στην περίπτωση αυτή ο/η ασφαλισμένος/η πληρώνεται για την ίδια περίοδο και τις δύο παροχές και η αύξηση για εξαρτώμενα πληρώνεται μόνο για την παροχή στην οποία η αύξηση είναι μεγαλύτερη.

Προσφυγές

Αν ο αιτητής δεν είναι ικανοποιημένος από την απόφαση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτησή του, **δικαιούται να προσβάλει την απόφαση αυτή με προσφυγή του στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εντός 15 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση.**

Αν ο αιτητής δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει **στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.**

Ο αιτητής μπορεί, επίσης, να προσφύγει απευθείας στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων χωρίς να προσφύγει στον Υπουργό.

ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

Δικαιούχοι

Σύνταξη ανικανότητας δικαιούνται **οι ασφαλισμένοι μισθωτοί και οι αυτοτελώς εργαζόμενοι, καθώς και οι προαιρετικά ασφαλισμένοι στην υπηρεσία Κύπριου εργοδότη στο εξωτερικό**, που δεν έχουν συμπληρώσει την ηλικία των 63 ετών.

Προϋποθέσεις

Οι προϋποθέσεις για την πληρωμή της σύνταξης ανικανότητας είναι, ο ασφαλισμένος:

- να ήταν ανίκανος για εργασία για 156 τουλάχιστον ημέρες και
- να προβλέπεται ότι θα παραμείνει μόνιμα ανίκανος για εργασία, δηλαδή να μην μπορεί να κερδίζει από εργασία που εύλογα αναμένεται να εκτελεί πέραν του 1/3 του ποσού που συνήθως κερδίζει υγιής εργαζόμενος της ίδιας επαγγελματικής κατηγορίας και μόρφωσης στην ίδια περιφέρεια, ή πέραν του 1/2 του ποσού αυτού αν είναι ηλικίας μεταξύ 60-63 ετών, και
- να πληροί τις σχετικές ασφαλιστικές προϋποθέσεις.

Οι ασφαλιστικές προϋποθέσεις είναι, ο ασφαλισμένος:

- να έχει συμπληρώσει πραγματική βασική ασφάλιση 3 τουλάχιστον ασφαλιστικών μονάδων και να έχουν περάσει 156 εβδομάδες από την ημέρα έναρξης της ασφάλισής του,
- να έχει εβδομαδιαίο μέσο όρο πραγματικής και εξομοιούμενης βασικής ασφάλισης ίσο τουλάχιστον με το 25% των ετών που εμπίπτουν στη σχετική περίοδο αναφοράς, και
- να έχει πραγματική ή εξομοιούμενη ασφάλιση μέσα στο σχετικό έτος εισφορών ίσο τουλάχιστον με το 0,39 της ασφαλιστικής μονάδας ή ο μέσος όρος τέτοιας ασφάλισης κατά τα 2 τελευταία συμπληρωμένα έτη εισφορών πριν από το έτος παροχών να μην είναι κατώτερος του 0,39 της ασφαλιστικής μονάδας.

Σε περίπτωση που η ανικανότητα προκλήθηκε από οποιοδήποτε ατύχημα (εργατικό ή όχι) οι ασφαλιστικές προϋποθέσεις θεωρούνται ότι ικανοποιούνται αν ο ασφαλισμένος ικανοποιεί τις ασφαλιστικές προϋποθέσεις για επίδομα ασθενείας.

Το ύψος της σύνταξης

Η σύνταξη ανικανότητας περιλαμβάνει **βασική σύνταξη και συμπληρωματική σύνταξη**. Το εβδομαδιαίο ποσό της βασικής σύνταξης υπολογίζεται με βάση τον εβδομαδιαίο μέσο όρο πραγματικών και εξομοιούμενων ασφαλιστέων αποδοχών στη βασική ασφάλιση. Το ποσό της βασικής σύνταξης για ποσοστό ανικανότητας 100% ισούται με το 60% της εβδομαδιαίας αξίας του ετήσιου μέσου όρου ασφαλιστικών μονάδων που έχει σε πίστη του ο ασφαλισμένος στη βασική του ασφάλιση κατά την περίοδο αναφοράς, αυξανόμενο σε 80%, 90% ή 100%, όταν ο δικαιούχος έχει ένα, δύο ή τρεις εξαρτώμενους, αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι τα πιο πάνω ποσοστά ισχύουν μόνο στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι άνδρας, ή γυναίκα της οποίας ο σύζυγος είναι ανίκανος να συντηρεί τον εαυτό του, ή είναι χήρα ή βρίσκεται σε διάσταση ή είναι διαζευγμένη ή ανύπαντρη. Στην περίπτωση που η δικαιούχος είναι γυναίκα της οποίας ο σύζυγος δεν είναι ανίκανος να συντηρεί τον εαυτό του, το ποσό της βασικής σύνταξης για ποσοστό ανικανότητας 100% είναι 60% του εβδομαδιαίου μέσου όρου αποδοχών για δικαιούχο χωρίς εξαρτώμενο, 70% για δικαιούχο με έναν εξαρτώμενο και 80% για δικαιούχο με δύο ή περισσότερους εξαρτώμενους.

Το εβδομαδιαίο ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης για ποσοστό ανικανότητας 100% είναι ίσο με το 1/52 του 1,5% του συνόλου των πραγματικών και εξομοιούμενων ασφαλιστέων αποδοχών του δικαιούχου στην συμπληρωματική ασφάλιση. Το σύνολο της σύνταξης (βασικής και συμπληρωματικής) δεν μπορεί να είναι λιγότερο από το 85% της βασικής σύνταξης που θα πληρωνόταν στο δικαιούχο αν είχε πλήρη ασφάλιση στο βασικό μέρος του Σχεδίου.

Όταν το ποσοστό ανικανότητας είναι κάτω του 100%, η σύνταξη ανικανότητας καθορίζεται ως ακολούθως:

- α. αν το ποσοστό ανικανότητας είναι μεταξύ 50% και 66 1/3% και ο ασφαλισμένος είναι ηλικίας 60-63 ετών, πληρώνεται σύνταξη ίση με 60% της σύνταξης που θα πληρωνόταν αν ήταν 100% ανίκανος για εργασία,
- β. αν το ποσοστό ανικανότητας είναι μεταξύ 66 2/3% και 75%, πληρώνεται σύνταξη ίση με 75% της σύνταξης που θα πληρωνόταν στον ασφαλισμένο αν ήταν 100% ανίκανος για εργασία, και
- γ. αν το ποσοστό ανικανότητας είναι μεγαλύτερο από 75% αλλά μικρότερο από 100%, πληρώνεται σύνταξη ίση με 85% της σύνταξης που θα πληρωνόταν στον ασφαλισμένο αν ήταν 100% ανίκανος για εργασία.

Για σκοπούς υπολογισμού του ύψους της σύνταξης οι ασφαλιστέες αποδοχές του ασφαλισμένου ανατιμούνται με βάση το ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών που ισχύει την ημέρα που αποκτά δικαίωμα σε σύνταξη ανικανότητας.

Το μηνιαίο ύψος της σύνταξης βρίσκεται αφού πολλαπλασιαστεί το εβδομαδιαίο ύψος επί τέσσερα.

Τον Δεκέμβριο κάθε χρόνου πληρώνεται και 13η σύνταξη, ίση με το 1/12 της σύνταξης που πληρώθηκε για ολόκληρο το χρόνο.

Οι συντάξεις αναπροσαρμόζονται κάθε χρόνο με βάση την αύξηση του γενικού επιπέδου των μισθών/ημερομισθίων και του τιμαρίθμου. Σημειώνεται ότι οι συντάξεις δεν θα αναπροσαρμόζονται για την περίοδο 2013-2016.

Στις περιπτώσεις που η σύνταξη ανικανότητας είναι μερική, κατά την μετατροπή σε σύνταξη γήρατος γίνεται ολική (100%).

Περίοδος πληρωμής

Η σύνταξη ανικανότητας **αρχίζει να καταβάλλεται όταν περάσουν 156 ημέρες ανικανότητας για εργασία και ο ασφαλισμένος κρίνεται μόνιμα ανίκανος για εργασία** και τερματίζεται όταν συμπληρώσει την ηλικία των 63 ετών εκτός αν πριν από τη συμπλήρωση της ηλικίας αυτής αποθεραπευτεί ή όταν μετά από διερεύνηση διαπιστώθηκε ότι εργάζεται, οπότε η σύνταξη ανικανότητας διακόπτεται. Όταν ασφαλισμένος που λαμβάνει σύνταξη ανικανότητας συμπληρώσει την ηλικία των 63 ετών, η σύνταξη ανικανότητας μετατρέπεται σε σύνταξη γήρατος.

Τρόπος πληρωμής

Η σύνταξη ανικανότητας καταβάλλεται αναδρομικά κάθε μήνα μέσω εμβάσματος σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου.

Διαβήματα αιτητή

Για να πληρωθεί σύνταξη ανικανότητας, ο ασφαλισμένος πρέπει **να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο** που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, από Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη ή μέσω του διαδικτύου. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από όλα τα απαραίτητα **πρωτότυπα** πιστοποιητικά που αναφέρονται στο έντυπο της αίτησης και αφού συμπληρωθεί να παραδίδεται σε ένα από τα Γραφεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή σε Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη.

Προθεσμία υποβολής της αίτησης

Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί **εντός τριών μηνών από την ημέρα που ο ασφαλισμένος έγινε μόνιμα ανίκανος για εργασία**. Αν η αίτηση υποβληθεί εκπρόθεσμα, η σύνταξη πληρώνεται αναδρομικά μόνο για τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές, όμως, περιπτώσεις εάν ο αιτητής αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησής του, η σύνταξη μπορεί να πληρωθεί αναδρομικά μέχρι δώδεκα μήνες.

Στέρηση δικαιώματος

Ο αιτητής στερείται του δικαιώματός του σε πληρωμή σύνταξης ανικανότητας μέχρι έξι εβδομάδες εάν αρνηθεί:

- να παρουσιαστεί για ιατρική εξέταση, ή
- να υποβληθεί σε θεραπεία, ή
- να συμμετάσχει σε πρόγραμμα επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

Οι δικαιούχοι σύνταξης ανικανότητας δικαιούνται **δωρεάν ιατρική περίθαλψη** στα Κυβερνητικά Νοσοκομεία ή Ιδρύματα.

Διπλά δικαιώματα

Σε περίπτωση που ασφαλισμένος δικαιούται ταυτόχρονα σύνταξη ανικανότητας και άλλη περιοδική παροχή με βάση τη δική του ασφάλιση από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λαμβάνει μόνο την πιο ψηλή παροχή.

Ασφαλισμένη χήρα που δικαιούται ταυτόχρονα σύνταξη ανικανότητας και σύνταξη χηρείας ή επίδομα αγνοούμενου, δικαιούται ταυτόχρονη πληρωμή τόσο της σύνταξης ανικανότητας με βάση τη δική της ασφάλιση όσο και της σύνταξης χηρείας ή του επιδόματος αγνοούμενου με βάση την ασφάλιση του συζύγου της, με ορισμένους όμως περιορισμούς σε ό,τι αφορά το ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης. Η αύξηση για εξαρτώμενα πληρώνεται στην παροχή στην οποία η αύξηση είναι μεγαλύτερη.

Προσφυγές

Αν ο αιτητής δεν είναι ικανοποιημένος από την απόφαση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτησή του, **δικαιούται να προσβάλει την απόφαση αυτή με προσφυγή στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εντός 15 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση.**

Αν ο αιτητής δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει **στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.**

Ο αιτητής μπορεί, επίσης, να προσφύγει απευθείας στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων χωρίς να προσφύγει στον Υπουργό.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων

www.mlsi.gov.cy/sid

ή να αποταθείτε στα ακόλουθα τηλέφωνα εξυπηρέτησης του κοινού:

Κεντρικά Γραφεία:	22401600	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Λευκωσία:	22446686
Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Λευκωσίας:	22409710	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Λεμεσός:	25829129
Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Αγίου Ανδρέα (Λευκωσία):	22878085	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Λάρνακα:	24815555
Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Λεμεσού:	25804319	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Πάφος:	26822400
Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Λάρνακας:	24805201	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Αμμόχωστος:	23300300
Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Πάφου:	26821242	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Πόλη Χρυσοχούς:	26821888
Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Πόλεως Χρυσοχούς:	26321532	Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη Πελένδρι:	25813400
Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων Αμμοχώστου:	23816550		

